

J. C. Droochsloot: Ijsgezicht, doek, 1632, 111 × 174 cm.

Joost Cornelisz Droochsloot (Utrecht (?) 1586–1666) schilderde bijbelse taferelen en stadsgezichten, dikwijls Utrechtse, die hij met humor en zin voor het anekdotische stoffeert met veel bonte figuurtjes.

Deze typische trek van de meester valt ook op in dit grote, fraai ruimtelijke en atmosferische ijsgezicht. Onder koepelende grijze wolkenlucht met aan de lage kim het stadsfront waarin kerktorens met uivormige bekroning opvallen, strekt zich het ijsvlak uit, krioelend van schaatsenrijders. Beiderlei kunne zowel als alle leeftijden, standen en stadia van geoefendheid zijn vertegenwoordigd: deze laatste gaat meermalen het stadium, dat men nog sterren in het ijs valt, niet te boven. De schaatsen zijn van oudhollands, opwaarts gekromd type. Als immer in ijsgezichten van destijds valt op dat de rijders zijn afgebeeld als rustten zij met hun volle gewicht op de hakken, ook waar dit strijdig lijkt met houding en gewichtsverdeling. Arren met roodbeplumde paarden, baantjeglijdend grut en de onvermijdelijke honden bewegen zich door het gewoel. Links vooraan twee zwierige kavaliers in gesprek, een deftig paar (de vrouw in huik ziet er uit als kon men haar bij de pluim optillen), een gedrochtelijke jongen koutend met een boerin die alvorens te gaan zitten haar bovenrok heeft omgeslagen, en een houthakker met slede, wiens paard zich ongeduldig in het tuig werpt.

De stad op de achtergrond, met haar trotse torens, werd wel eens, verkeerdelijk, voor Utrecht gehouden. Hoewel het bekend is, dat de vele stadsgezichten, die Droochsloot in Utrecht schilderde, wegens verschoven gebouwen en perspectivische trucs, niet helemaal betrouwbaar zijn, lijdt het geen twijfel dat op dit schilderij de gehele stad uit de fantasie van de schilder is geboren.

Het stuk is geschilderd in een fijne grijze wintertoon, bij het ijs in het groenige spelend, de figuratie met veel rood en groen. Droochsloot is hier op zijn best en wedijvert met de schilder bij uitstek van schaatsenrijdersstukken, Hendrik Avercamp, zijn iets oudere tijdgenoot; deze was echter meer tekenachtig en hield zich aan kleinere formaten. Droochsloot betoont zich hier een levendig verteller en scherp opmerker, die het leven weet te betrappen.

*Het afgebeelde kunstwerk is gedurende de
maand januari geëxposeerd in de hal van
het Centraal Museum, Agnietenstraat 1*

(Buslijnen 8 en 11)